

FYLKESMANNEN I ROGALAND

Statens vegvesen - Jåttåvågen, Stavanger kommune - Kunngjøring av tillatelse til utfylling i sjø av sprengsteinsmasser fra driving av Eiganestunnelen (E39)

Fylkesmannen har etter søknad gitt Statens vegvesen Region vest tillatelse etter forurensningsloven § 11 og forurensningsforskriften § 22-6 til utfylling i sjø av sprengsteinsmasser fra Eiganestunnelen. Tillatelsen gjelder utfylling i tidligere dokkområde for bygging av betongplattformer i Jåttåvågen.

Utfyllingsområdet er regulert til bolig- og næringsformål, offentlige formål og nytt folkebad.

Utfyllingen omfatter ca. 1,1 millioner m³ sprengstein og berører et sjøbunnsareal på ca. 100 mål.

Fylkesmannen har i tillatelsen stilt krav for å hindre spredning av partikler og forurensning i forbindelse med utfyllingsarbeidene.

Tillatelsen og søknadsdokumentene er lagt ut til offentlig ettersyn på Fylkesmannens internettside www.fylkesmannen.no/rogaland under «Miljø og klima».

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker fra kunngjøringstidspunktet. Eventuell klage, som må være begrunnet, rettes til Miljødirektoratet og sendes Fylkesmannen i Rogaland fmropost@fylkesmannen.no eller postboks 59, 4001 Stavanger.

**FYLKESMANNEN
I ROGALAND**

Deres ref.:
2013/082831-004
Mette Alsvik

Vår dato: 09.05.2014
Vår ref.: 2013/7392
Arkivnr.: 461.5

Statens vegvesen Region vest
Askedalen 4
6863 LEIKANGER

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

E39 Eiganestunnelen - Tillatelse til utfylling i sjø i Jåttåvågen, Stavanger kommune, av sprengsteinsmasser i forbindelse med driving av Eiganestunnelen (entreprise E04)

Fylkesmannen har ferdigbehandlet revidert søknad fra Statens vegvesen Region vest av 24.10.2013 og har besluttet på visse vilkår å gi tillatelse etter forurensningsloven og forurensningsforskriften til utfylling i sjø. Utfyllingsstedet ligger vest i tidligere dokkområde for bygging av betongplattformer i Jåttåvågen. Vilkårene framgår på sidene 8 til 11.

Tillatelsen omfatter utfylling av til sammen ca. 1 100 000 m³ sprengstein i sjø, som samlet vil berøre et sjøbunnsareal på ca. 100 000 m².

Vi viser til revidert søknad av 24.10.2013 om utfylling i Jåttåvågen i Stavanger kommune, notat av 30.04.2014 og opplysninger framkommet under behandling av søknaden.

Søknad og saksbehandling

Eiganestunnelen er en del av byggingen av E39 Kyststamvegen mellom Kristiansand og Trondheim.

Det søkes nå om tillatelse etter forurensningsloven og forurensningsforskriften til utfylling av sprengsteinsmasser i sjø fra driving av Eiganestunnelen. Tunnelen har to løp og en lengde på 3,7 kilometer.

Omsøkt område i Jåttåvågen er regulert til næringsbygg, boliger, offentlige bygg/anlegg, friområder og trafikkareal (Plan 2376 - Reguleringsplan for Jåttåvågen 2, Hinna bydel).

I henhold til § 36-6 i forskrift om begrensning av forurensing (forurensningsforskriften), ble søknad med vedlegg lagt ut til offentlig ettersyn i Stavanger kommune og på internetsiden til Fylkesmannen i Rogaland. Utleggingsperioden var fire uker fra medio desember 2013.

Omsøkte utfyllingsarbeider og endring av utfyllingsprinsipp

Sprengsteinsmassene fra Eiganestunnelen skal transporteres med lastebil til utfyllingsområdet i Jåttåvågen. Utfylling av massene skulle i følge søknaden skje fra land

Statens vegvesen orienterte i møte 28.04.2014 og i notat av 30.04.2014 om endringer i utfyllingsmetode i forhold til søknaden av 24.10.2013. Søknaden var basert på bruk av siltgardiner for å

hindre spredning av forurensning og partikler fra utfyllingsarbeidene. Nytt utfyllingsprinsipp innebærer bl.a. at det i tillegg til siltgardiner også benyttes steinsjeteer (moloer) for å avgrense utfyllingsområdet. Foreslåtte endringer gjelder både sør- og norddokken:

Sørdokken

GMC Hinna Base AS har verftsvirksomhet i sørdokken. Stavanger kommune som grunneier har inngått avtale med bedriften som innebærer om at den kan benytte kailinjer i sørdokken mens utfyllingsarbeidene pågår.

Statens vegvesen foreslår derfor i notatet av 30.04.2014 at det i sørdokken etableres en steinsjeté (molo 1) som gjør det mulig for GMC Hinna Base AS å benytte del av kailinjen langs sørsiden av piren som skiller de to dokkene, jf tegning nr. 900 (Statens vegvesen, 28.04.2014).

Etter at verftsvirksomheten i sørdokken er avsluttet etableres innenfor siltgardin en steinsjeté for å stenge gjenstående åpne del av sørdokken. Anslått tid for etablering av molo 1 i sørdokken er 70 arbeidsdager.

Norddokken

Statens vegvesen forslår i notatet av 30.04.2014 at utfyllingen starter ytterst i dokken ved etablering av en steinsjeté (molo 2), innenfor montert siltgardin, jf tegning nr. 900 (Statens vegvesen, 28.04.2014).

Etablering av steinsjeté i norddokken medfører at det må etableres anleggsvei på utfylling langs nordsiden av piren som skiller de to dokkene. Disse utfyllingsarbeidene må skjermes ved montering av siltgardin, enten i ytterst i dokken eller langs traseen for anleggsveien. Anslått tid for etablering av molo 2 i norddokken er 25 arbeidsdager.

Det heter i notatet av 30.04.2014 at Statens vegvesen vurderer bruk av lekter til utfylling innenfor steinsjeteene. Lekter vil i så fall bli benyttet på de delene av utfyllingen som permanent skal ligge på kote - 3. Tipping fra flytende rampe ved etablering av steinsjeteene kan bli aktuelt dersom dette er nødvendig av HMS-hensyn.

Fylkesmannens vurdering

Foreslåtte endringer av utfyllingsprinsipp vil, i forhold til søknaden av 24.10.2013, redusere samlet tid siltgardiner må være montert for å skjerme resipienten mot spredning av forurensninger og partikler. Dette vil være en fordel i forhold til skjerming av resipienten; utfylling innenfor steinsjeteene kan skje uten spesielle skjermingstiltak.

Fylkesmannen har i tillatelsen satt vilkår om når siltgardiner kan fjernes etter etablering av steinsjeteene.

Endring av søknad og saksbehandlingsreglene

Notatet av 30.04.2014 beskriver endring av utfyllingsprinsippet ved etablering av avskjærende steinsjeteer i de to dokkene, og tilpasning av utfyllingen i sørdokken til verftsvirksomhet. Statens vegvesen opplyser videre 06.05.2014 at sprengsteinsmassene fra Eiganestunnelen bare består av fyllitt.

Fylkesmannen konstaterer at Statens vegvesen Region Vest har foretatt ikke uvesentlige endringer av søknaden av 24.10.2013, etter at søknaden har vært kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn, og kort tid før utfyllingsarbeidene skal starte. Sluttbehandling på grunnlag av informasjonen i notatet av 30.04.2014 vil i utgangspunktet være i strid med saksbehandlingsreglene om forhåndsvarsling fastsatt i forurensningsforskriften §§ 36-3 til 36-6.

Etablering av Kyststamvegen og Eiganestunnelen er anleggsteknisk og økonomisk et omfattende prosjekt. Fylkesmannen viser til bestemmelsene om unntak fra krav om forhåndsvarsling i forurensningsforskriften § 36-7, andre ledd, der det heter at forhåndsvarsel etter §§ 36-5 til 36-6 kan utelates bl.a. dersom det av hensyn til tungtveiende samfunnsinteresser haster med å gi tillatelse.

Det er ikke mottatt noen høringsuttalelser som endringen kommer i konflikt med, og endringen medfører etter Fylkesmannens vurdering at tiltaket får mindre negativ påvirkning på miljøet.

Fylkesmannen i Rogaland finner derfor at søknaden av 24.10.2013 med notat av 30.04.2014 kan sluttbehandles nå.

Miljøforhold

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

Naturmangfold

- I følge Miljødirektoratets database «Naturbase» er det nordøst for omsøkt utfyllingsområde registrert undervannseng (ålegras) av nasjonal verdi. Undervannsenger er artsrike naturmiljø som er viktige oppvekstområder for marine organismer. I tillegg er dette viktige områder for sjøfugl både sommer og vinter.
- På Taraldsholmen ved Vaulen er det registrert hekking av fiskemåker og den sårbare arten makrellterne.
- Omsøkt utfyllingsområde grenser mot offentlig sikret friluftsområde av regional verdi (Vaulen badeplass).
- Omsøkt utfyllingsområde er opparbeidet til industriformål og har liten verdi for biologisk mangfold.

Vannforekomst

- I følge databasen <http://vann-nett.nve.no> ligger omsøkt område i vannforekomsten «Gandsfjorden ytre» som tilhører vanntypen «Beskyttet fjord/kyst». Vannforekomsten er foreløpig klassifisert med økologisk tilstand som «moderat», mens den kjemiske tilstanden «oppnår ikke god».
- Det er ikke fastsatt eget miljømål for lokaliteten innen 2021.

Bunnforhold

Omsøkt utfyllingsområde utgjøres i hovedsak av to tidligere dokker for bygging av betongplattformer. Storparten av bunnen i dokkene er dekket av betongplater, jf vedlegg 1, tegning 00-Z01-001.

Sjøbunnen i nord- og sørdokken ligger på henholdsvis 9,5 og 14,5 meter.

Det antas i notat fra Multiconsult AS (06.09.2010) i søknadens vedlegg 5 at betongplatene er fundamentert på faste masser (norddokken) eller nedsprenget fjell (sørdokken). Dokkportene besto av spuntvegger med utvendige støttefyllinger av løse masser (grus og stein). Grunnforholdene inne i dokkene og fram til foten av støttefyllingene for spuntveggene forventes i følge Multiconsult AS å være gode og uten risiko for dypere utglidninger.

Fyllingsfoten for omsøkt utfylling ligger utenfor betongplatene og grenser mot støttefyllingene for spuntveggene som dannet dokkportene. Utført sjøbunnundersøkelser viser at det er lite sedimenter i områdene utenfor betongplatene som blir berørt av utfyllingsarbeidene. Ettersom miljøgifter i hovedsak er bundet i sedimenter vurderer Fylkesmannen forurensningsgraden i utfyllingsområdet i utgangspunktet som moderat.

Etter at bygging av betongplattformer ble avsluttet har dokkene med tilhørende kaier vært benyttet i forbindelse med base- og verfts virksamhet, og kan derfor ha blitt forurenset på grunn av denne aktiviteten.

Bunnsedimentene

Tidligere undersøkelser av bunnsedimenter fra andre deler av Jåttåvågen har vist forurensning av organiske og uorganiske miljøgifter. Dette gjelder bl.a. de organiske miljøgiftene polyklorerte bifenyler (PCB), polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH) og tributyltinn (TBT), og metallene kopper og sink. Denne type forurensning er vanlig i mange havneområder.

Høring

Mottatte høringsuttalelser

Fylkesmannen mottok høringsuttalelser til søknaden fra:

- Fiskarlaget Vest
- Fiskeridirektoratet region Sør
- GMC Hinna Base AS
- Stavanger kommune

Fiskarlaget Vest har oversendt saken til Stavanger og Omegn Fiskarlag. Fiskarlaget viser til informasjon på Fiskeridirektoratets internettside om at det er registrert lokalt viktig gytefelt for torsk i reguleringsområdet. Det er derfor viktig i forhold til utfylling i sjø at gyteområdet ikke blir ødelagt. Utfyllingen bør hvis mulig skje utenom gyteperioden. Eventuell bunnforurensning må ikke spres utenfor fyllingsområdet og siltgardinene må være funksjonelle for å hindre spredning av eventuell forurensning og småpartikler.

Fiskeridirektoratet region Sør gjør oppmerksom på at det er registrert lokalt viktig gyteområde for torsk i hele det omsøkte området, samt i omkringliggende sjøområder. Torsken gyter i perioden januar til og med april, og utfyllingsaktiviteten bør om mulig begrenses i denne perioden. Det er registrert ålegrasenger nord for det omsøkte utfyllingsområdet, og tiltak for å redusere spredning av partikler er særlig viktig. Fiskeridirektoratet region Sør har ikke andre merknader til søknaden.

GMC Hinna Base AS viser til Fylkesmannens utleggingsbrev der det under overskriften «Avstengning av utfyllingsområdet» bl.a. heter at manøvrering av skip og lektere m.v. i nærheten av monterte siltgardiner kan påvirke siltgardinene slik at funksjonsgraden nedsettes. Fylkesmannen gjør i utleggingsbrevet oppmerksom på at det i en tillatelse til utfylling kan bli stilt krav som innebærer at det ikke kan drives verfts virksamhet i sørdokken må utfylling av denne pågår. GMC Hinna Base mener at bedriftens virksamhet ikke vil påvirke siltgardinene. Bedriften har en beskjeden (to til tre båtanløp pr. måned), men for bedriften viktig aktivitet langs sørsiden av kaien som skiller de to dokkene. Det er bare når fartøyene legger til og fra kai at det er fare for å skape strømninger i sjøen. Bedriften vil informere alle fartøyer om siltgardinene før ankomst, og pålegge dem å bruke minst mulig propellkraft i havnebassenget. Alle aktuelle fartøyer har flere propeller slik at manøvrering skjer lett uten å skape sterke strømninger i sjøen. GMC Hinna Base disponerer ulike typer subsea-utstyr som kan stilles til disposisjon for å sikre best mulig installasjon av siltgardinene. I samarbeid med utførende entreprenør kan bedriften bistå med installasjon og ettersyn av siltgardinene under selve fyllingen. GMC Hinna Base vil påta seg det økonomiske ansvaret for eventuelle skader på siltgardinene som skyldes bedriftens virksamhet. Skulle det vise seg at bedriftens virksamhet har negativ innvirkning på siltgardinene vil bedriften akseptere at virksamheten må flyttes til den nordre dokken.

Stavanger kommune v/Bymiljø og utbygging, vann- og avløpsverket har utformet uttalelsen etter delegert myndighet fra kommunalstyret for tekniske driftstjenester. Kommunen er positiv til utfyllingen på følgende betingelser:

1. Den delen av utfyllingen som kommer på utsiden av betongplaten i den gamle dokken sikres med målrettede tiltak for å hindre spredning av miljøgifter når utfyllingen pågår og som «lukker» disse områdene inne for å hindre framtidige lekkasjer og hindrer at organismer får tilgang til miljøgiftene.
2. Den delen av fyllingsfoten som ligger utenfor betongplaten i den tidligere dokken sikres mot «utglidning».
3. At det hele tiden - mens fyllingen pågår - ligger siltgardin som hindrer spredning av flytestoffer.
4. Det etableres en plan for overvåking av ålegrasområdene og strandsonene for raskt å kunne påvise uakseptabel påvirkning av utfyllingen slik at tiltak for å hindre ytterligere påvirkning kan inngangsettes.
5. De delene av havnen/kaiene som skal være i bruk i utfyllingsperioden sikres mot at dette får negativt konsekvenser for miljøet, jf punkt 3 ovenfor.

Søkers merknader til mottatt uttalelse

I samsvar med bestemmelsene i forurensningsforskriften kapittel 36 - Behandling av tillatelser etter forurensningsloven - § 36-4, fikk søkeren oversendt uttalelsen for eventuelle kommentarer.

Statens vegvesen har i brev av 17.03.2014 merknader til noen av uttalelsene.

I forhold til uttalelsene fra Fiskarlaget Vest og Fiskeridirektoratet region Sør angående gytefelt i Gandsfjorden viser Statens vegvesen til at det under utfyllingsarbeidene skal være på plass siltgardin som vil hindre partikkelspredning. Siltgardinene skal ha ettersyn og det skal utføres nødvendig vedlikehold slik at funksjonen opprettholdes.

Statens vegvesen kan akseptere at GMC Hinna Base AS fortsetter sin aktivitet samtidig med at det pågår utfylling. Bedriften må da bidra med å utføre kontroller av siltgarden og ha på plass beredskap, for eksempel i form av en ekstra siltgardin dersom det oppstår skader på eksisterende gardin.

Fylkesmannens merknader til mottatte uttalelser

I forhold til uttalelsene fra Fiskarlaget Vest og Fiskeridirektoratet region Sør om gytefelt for torsk i Gandsfjorden viser Fylkesmannen til vurderinger og fastsatte vilkår i tillatelsen som gjelder tiltak for å hindre spredning av forurensning og partikler fra utfyllingsområdet.

GMC Hinna Base AS

Fylkesmannen viser til møte 28.04.2014 og notat fra Statens vegvesen av 30.04.2014. Endret utfyllingsprinsipp og utformingen av steinsjeteen i sørdokken gjør det mulig for bedriften å drive sin verftsvirksomhet i første del av utfyllingsperioden.

Stavanger kommune

Fylkesmannen har ingen spesielle merknader til uttalelsene fra Stavanger kommune og viser til vurderinger og fastsatte vilkår i tillatelsen som gjelder tiltak for å sikre at arbeidene utføres med minst mulig skade på det marine miljø.

Kommentarene fra Statens vegvesen til uttalelsene.

Fylkesmannen presiserer at det er Statens vegvesen Region Vest som er ansvarlig for at fastsatte vilkår i tillatelsen overholdes. Forholdet til GMC Hinna Base AS og anleggsentreprenører er av privatrettslig karakter og endrer ikke Statens vegvesens ansvar i forhold til Fylkesmannen.

Fylkesmannens vurderinger og begrunnelse

Rettslig grunnlag

Fylkesmannen har vurdert søknaden på bakgrunn av de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf forurensningsloven §§ 11 og 16.

Vurderingstemaet suppleres av kravene i vannforskriften §§ 4 - 6, og kravet i naturmangfold-loven § 7 om at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 - 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutningen skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på "føre-var-prinsippet". Naturmangfoldet gjelder arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse, økologiske tilstand og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften (nasjonale mål)/EUs vanddirektiv

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og inndeler vannforekomster i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften §§ 4 - 6 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Dersom utslippet fører til at Jåttåvågen/Gandsfjorden endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømål skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf vannforskriften § 12. Fylkesmannen har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi tillatelsen etter forurensningsloven.

Miljøpåvirkning

Spredning av eventuelt forurensede bunnsedimenter

Omsøkt utfyllingsområde utgjøres i hovedsak av to tidligere dokker for bygging av betongplattformer. Storparten av bunnen i dokkene er dekket av betongplater, jf vedlegg 1 til søknaden av 24.10.2013, tegning 00-Z01-001.

Etter nytt utfyllingsprinsipp vil steinsjeteene berøre både betongplatene og områder innenfor og utenfor disse, jf tegning nr. 900 (Statens vegvesen, 28.04.2014). Utført sjøbunnundersøkelser viser at det er lite sedimenter i områdene utenfor betongplatene som blir berørt av utfyllingsarbeidene. Ettersom miljøgifter i hovedsak er bundet i sedimenter vurderer Fylkesmannen forurensningsgraden i utfyllingsområdet i utgangspunktet som moderat.

Etter at bygging av betongplattformer ble avsluttet har dokkene med tilhørende kaier vært benyttet i forbindelse med base- og verftsvirksomhet, og kan derfor ha blitt forurenset på grunn av denne aktiviteten. GMC Hinna Base AS opplyste i møte 28.04.2014 at det ikke er registrert nedslamming av betongplatene i dokkene.

Fylkesmannens vurdering er derfor at det beste tiltaket mot spredning av eventuell bunnforurensning fra utfyllingsområdet vil være montering av siltgardiner under etablering av steinsjeteene i begge dokkene. Deretter kan områdene innenfor moloene fylles ut uten egne skjermingstiltak.

Spredning av sprengsteinsparikler og finstoff

Tunnelsteinen fra Eiganestunnelen består av fyllitt. Fylkesmannens vurdering er at montering av siltgardin under etablering av steinsjeteene vil sikre mot at partikkelspredning fører til forringet vannkvalitet mens arbeidene pågår.

Spredning av nitrogenforbindelser

Utfylling av sprengstein i sjø vil medføre spredning av nitrogenforbindelser (sprengstoffrester fra massene). I følge Norconsult AS vil nitrogenforbindelsene bestå av omtrent 50 % ammoniumforbindelser og 50 % nitratforbindelser. Ammoniakk er akutt giftig i lave konsentrasjoner for fisk. Nitratforbindelser kan føre til overgjødning av vannmassene. Norconsult AS forventer at sjøens naturlige bufferegenskap, samt ferskvannstilførselen i området, vil bidra til at konsentrasjonen av nitrogenforbindelser raskt vil fortynnes/finnes som ammonium og ikke ammoniakk, og at spredning av nitrogenforbindelser derfor kun vil ha en lokal effekt.

Spredning av arsenforbindelser

Fyllitt inneholder arsen; beregning utført av Norconsult AS på grunnlag av fyllittprøve i forbindelse med Ryfastprosjektet indikerer at verken utlekking eller utfelling av arsen vil medføre uakseptabel miljørisiko.

Oppsamling av avfall

Sprengsteinsmasser kan innehold plastavfall, skyteledninger m.v. Fylkesmannen har derfor stilt krav om effektiv oppsamling av avfall i sjø mens arbeidene pågår.

Samlet miljøpåvirkning

Søknaden omfatter arbeider i sjø som ved utføring kan føre til spredning av forurensning og partikler. Montering av siltgardin på utsiden av aktivt utfyllingsområde vil redusere faren for slik spredning. Etter Fylkesmannen vurdering vil omsøkt tiltak ikke påvirke tilstanden i naturmiljøet og vannforekomsten i negativ retning.

Behov for skjerming av utfyllingsområdet under etablering av de to steinsjeteene er tidsavgrenset. I notatet av 30.04.2014 er samlet arbeidstid for molo 1 og 2 anslått til 105 dager eller ca. 5 måneder. I tillegg kommer skjerming under etablering av moloen som endelig lukker sørdokken etter at verftsvirksomheten er avsluttet.

Omsøkt tiltak medfører innvinning av nye arealer for bolig- og næringsformål.

På bakgrunn av samfunnsnytte, planlagt utførelse og arbeidenes varighet, mener Fylkesmannen at det omsøkte tiltaket utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør en liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet jf miljømålet i vannforskriften § 4.

Konklusjon

Vurdering av tiltaket etter vannforskriften og naturmangfoldloven tilsier at naturen i området i liten grad vil bli påvirket. Tiltaket er avgrenset, og det er i samsvar med reguleringsplanen for området. Denne bruk av massene fra bygging av Eiganestunnelen som del av Kyststamvegen er et samfunnsnyttig formål, og berørte områder er tidligere påvirket av menneskelig aktivitet og inngrep. Fylkesmannen finner derfor å kunne gi tillatelse etter forurensningsloven og forurensningsforskriften til utfyllingsarbeidene i Jåttåvågen på visse vilkår. Tillatelsen er begrunnet i at tiltaket ikke vil føre til uakseptable miljøvirkninger, samt at det er liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten, forutsatt at tiltaket utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknaden av 24.10.2013, notat av 30.04.2014 med vedlegg, og opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Risikoklasse

Fylkesmannen skal som en del av behandlingen av omsøkt tiltak i Jåttåvågen plassere anleggsarbeidene i risikoklasse. Risikoklassifiseringen er et uttrykk for forurensnings-potensialet som foreligger, og er gradert fra 1 til 4, der 1 er høyeste risiko. På bakgrunn av vanntype, resipientforholdene i Jåttåvågen, samt de opplysningene som er gitt i søknaden, vil anlegget bli plassert i risikoklasse 3.

Vedtak

Med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 16, og i henhold til forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 22-6, gir Fylkesmannen i Rogaland på visse vilkår Statens vegvesen Region vest, tillatelse til utfylling i sjø i Jåttåvågen i Stavanger kommune. Tillatelsen omfatter utfylling av ca. 1 100 000 m³ sprengstein og morenemasser. Omsøkt tiltak vil berøre et sjøbunnsareal på ca. 100 000 m².

Ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkår, er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 - 12 er lagt til grunn som retningslinjer for beslutningen. Søknaden er også vurdert etter bestemmelsene i vannforskriften. Det stilles nedenfor vilkår om tiltak for å begrense eventuell forurensning, og for å motvirke skader på det marine miljø.

Tiltakshaver må dekke kostnadene ved å begrense eventuell skade på naturmiljø som følge av tiltaket, jf naturmangfoldloven § 11.

Eventuell dybdekomprimering og/eller peling av utfylte sprengsteinsmasser etter at utfyllingsarbeidene er avsluttet omfattes ikke av denne tillatelsen.

Transport av sprengsteinsmasser m.v. utenfor anleggsområdet i Jåttåvågen omfattes ikke av denne tillatelsen.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

1. Statens vegvesen Region vest (SVV) er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre SVV sitt ansvar å sørge for å framskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelse.
2. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter SVV å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes slik at arbeidet kan revideres. Fylkesmannen skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter mm., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.

3. Utfylling i sjø

Alle sprengsteinsmasser som brukes til utfylling i sjø skal være rene.

I forbindelse med arbeidene i sjø skal det iverksettes tiltak som sikrer at arbeidene utføres med minst mulig skade på det marine miljø:

3.1 Sørdokken og norddokken

3.1.1

Utfyllingene skal utformes i henhold til fyllingsplan og fyllingsprofiler :

- 04-V01-001 (Norconsult, 01.06.2013)
- 04-V07-001 (Norconsult, 01.06.2013)
- 00-Z01-001 (Norconsult, udatert)
- 900 (SVV, 28.04.2014)

Utfyllingsarbeidene skal ikke påvirke område med forurensede bunnsedimenter sør for sørdokken, jf tegning 04-Z01-100 (Norconsult, 01.06.2013).

Utfylling av sprengsteinsmasser utføres ved 1) utfylling fra land eller flytende rampe, eller 2) utfylling fra lekter.

Utfyllingsarbeidene skal utføres på en måte som sikrer stabilitet i utfyllingen under og etter avsluttet arbeid, jf vilkår 4.1.

Ferdige fyllingskråninger skal sikres mot utrasing ved plastring med stein.

3.1.2

Før etablering av steinsjeteer og anleggsveien langs nordsiden av piren mellom dokkene skal utfyllingsområdet avsperras ved montering av siltgardin som dekker hele vannsøylen. Siltgardin skal forankres på sjøbunnen og monteres slik at de ikke påvirkes negativt av utfyllingsarbeidene.

Etablering av steinsjeteer og anleggsvei skal skje på en måte som ikke skader monterte siltgardiner, deres fester eller funksjonalitet.

3.1.3

Utfylling av sprengsteinsmasser innenfor siltgardinene kan skje direkte på sjøbunnen. Siltgardinene kan fjernes 14 dager etter at utfyllingsarbeidene innenfor siltgardinene er avsluttet.

3.1.4

Det skal iverksettes tiltak for effektiv oppsamling av plastrester, skyteledninger m.v. i sjø.

3.2 Sørdokken

Før etablering av steinsjeté som lukker sørdokken etter avsluttet verftsvirksomhet skal SVV sende tegning og beskrivelse som dokumenterer utforming av steinsjeteen og montering av siltgardin.

3.3 Norrdokken

Før etablering av anleggsvei skal SVV sende tegning og beskrivelse som dokumenterer utforming av utfyllingen og montering av siltgardin.

4. Overvåking og kontroll

4.1 Utfyllingenes utforming og stabilitet

Det skal mens utfylling av sprengsteinsmasser pågår gjennomføres løpende kontroll av deponerte mengder og skråningshelninger.

4.2 Overvåking

Det skal gjennomføres overvåking av resipienten under arbeidene i sjø som beskrevet i «Utfyllingssøknad Jåttåvågen» (Norconsult, 17.10.2013), kapittel 5, med følgende endringer:

4.2.1

I forhold til overvåkingsplanen skal overvåking av sedimentering i ålegrasområdet skje 2 ganger i perioden mars – september, så lenge siltgardiner er montert.

SVV skal før utfyllingsarbeidene starter sende forslag til endelig lokalisering av sedimentfellene.

4.2.2

I forhold til overvåkingsplanen skal biologisk undersøkelse av ålegrasområde og strandsone skje 2 ganger årlig mens utfyllingsarbeidene pågår.

SVV skal før utfyllingsarbeidene starter sende forslag til strandsoneområde og referanseområde som skal overvåkes.

4.2.3

Det skal gjennomføres kontinuerlige turbiditetsmålinger utenfor siltgardinene så lenge de er montert. Grenseverdi for turbiditet settes til 10 NTU over verdi ved referansestasjonen, jf også vilkår 7.

SVV skal før utfyllingsarbeidene starter sende forslag til plassering av turbiditetsmålere og referansestasjon.

4.2.4

Delrapportering av overvåking nevnt under vilkår 4.2.1 og 4.2.2 skal løpende sendes Fylkesmannen når resultatene foreligger.

4.3 Kontroll av siltgardiner

Tilstanden og funksjonaliteten til siltgardiner skal overvåkes fortløpende. Kontrollen gjelder også siltgardinenes innfestinger. Det skal føres journal over kontrollen av siltgardinene.

- SVV skal før utfyllingsarbeidene starter varsle eiere av infrastruktur (ledninger, kabler mv.) på land og i sjø, som kan bli berørt av arbeidene.
- Støy fra utfyllingsarbeidene og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride grense-verdiene i Miljøverndepartementets "Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging" (T-1442/2012).

7. Før anleggsarbeidene starter skal SVV ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks hvis det viser seg at arbeidet medfører overskridelse av fastsatt grenseverdi for turbiditet, jf vilkår 4.2.3.
8. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø er SVV ansvarlig for at Fylkesmannen varsles umiddelbart.
9. Når arbeidene er ferdig skal SVV utarbeide en rapport som dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Eventuelle avvik skal begrunnes og dokumenteres. Rapporten sendes Fylkesmannen innen 3 måneder etter avsluttet arbeid.
10. Tillatelsen gjelder fra dags dato og inntil utfyllingsarbeidene er endelig avsluttet.

Vi vil understreke at all forurensning fra utfyllingsarbeidene i Jåttåvågen isolert sett er uønsket.

Brudd på vilkår i en tillatelse medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Kunngjøring av tillatelsen

Tillatelsen blir kunngjort i Stavanger Aftenblad for søkers regning. Tillatelsen og søknadsdokumenter legges ut til offentlig ettersyn på nettsiden til Fylkesmannen i Rogaland www.fylkesmannen.no/rogaland under emnet "Miljø og klima».

Varsel om fastsetting av saksbehandlingsgebyr

Fylkesmannen varsler fastsetting av gebyr på **kr. 53 600** for Fylkesmannens behandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Eventuelle merknader til varselet sendes Fylkesmannen innen 3 uker fra mottak av dette brevet.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra melding om vedtaket er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Rogaland.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Kopi av dette brevet er sendt til berørte i saken i henhold til vedlagte adresseliste.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Einar Haualand
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrifter.

Saksbehandler: Einar Haualand
Saksbehandler telefon: 51 56 89 25
E-post: fmroeha@fylkesmannen.no

Kopi til:

Rogaland fylkeskommune, regionalplanavdelingen	Postboks 130	4001	Stavanger
Arbeidstilsynet	Postboks 4720 Sluppen	7468	Trondheim
Hinna Brygge AS	Reidar Berges gate 9	4013	Stavanger
Fiskeridirektoratet Region Sør	Postboks 185 Sentrum	5804	Bergen
Hinna Brygge I, c/o Bate BBL	Postboks 88 Sentrum	4001	Stavanger
Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	Ålesund
GMC Hinna Base AS	Postboks 6114	4088	Stavanger
Fiskarlaget Vest	Slottsgaten 3	5003	Bergen
Sandnes kommune	Postboks 583	4305	Sandnes
Stavanger kommune	Postboks 8001	4068	Stavanger
Stavangerregionen Havn IKS	Strandkaien 46	4005	Stavanger
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	Trondheim